

NACIONALNI INŠTITUT ZA BIOLOGIJO

POVZETEK POROČILA O SAMOEVALVACIJI
IN SWOT ANALIZA

po 31. členu Zakona o znanstvenoraziskovalni in inovacijski dejavnosti (ZZrID)

Ljubljana, junij 2026

PODATKI PREJEMNIKA STABILNEGA FINANCIRANJA

Naziv: Nacionalni inštitut za biologijo

Evidenčna št. RO: 0105

Spletna stran: www.nib.si

Odgovorna oseba/
direktor Doc. dr. Anže Županič

Št. 1189/2026

Zaključen proces samoevalvacije potrjuje, da NIB dosega visoko znanstveno odličnost in družbeno relevantnost, kar velja tudi za vse štiri raziskovalne organizacijske enote in vseh pet raziskovalnih programov. NIB je stabilen in dobro organiziran raziskovalni inštitut, ki deluje v okviru posodobljene visokokakovostne infrastrukture ter se ponaša z motiviranimi zaposlenimi in ugodno starostno strukturo.

Od leta 2022 je NIB okrepil visoko raven znanstvene odličnosti, družbene relevantnosti in institucionalne stabilnosti uspešno dosegel večino svojih strateških in razvojnih ciljev. Inštitut je okrepil mednarodno vpetost, saj se je število mednarodnih projektov povečalo z 52 na 66, zelo izrazit napredek pa je dosegel na področju odprte znanosti, kjer se je delež odprtodostopnih objav povečal z 2,25 % na 92,73 %. Hkrati je povečal število doktorskih študentov, dosegel ciljno vrednost na področju referenčnih in uradnih laboratorijev ter ohranil močno vlogo pri podpori državi, javnim službam, okoljskim monitoringom in prenosu znanja v prakso.

Pomembna prednost NIB je stabilno institucionalno okolje, s prenovljenimi delovnimi procesi, ki jih podpirajo standardi kakovosti, nova raziskovalna infrastruktura, dobro razvita podporna mreža za zaposlene, sistem kakovosti po ISO 9001 ter uveljavljeni mehanizmi vključevanja zaposlenih v samoevalvacijo in strateško načrtovanje. Med posebej pozitivnimi vidiki so mentorstvo novim zaposlenim, podpora raziskovalcem na začetku kariere, sodelovanje v visokošolskem izobraževanju, ukrepi na področju enakih možnosti in etike ter visoka prepoznavnost inštituta v javnosti.

Samorefleksija pa hkrati jasno pokaže, da NIB še ni v celoti pretvoril vseh svojih potencialov v prebojne, dolgoročno fokusirane institucionalne učinke. Med ključnimi šibkostmi se izpostavljajo nezadostno sistematično spremljanje med-oddelčnega sodelovanja, visoke administrativne obremenitve, še nedokončana digitalizacija nekaterih procesov, premalo formalizirano zgodnje načrtovanje družbenega vpliva ter premajhno število dolgoročnih razvojnih partnerstev z višjo dodano vrednostjo. Poseben infrastrukturni izziv ostaja staranje raziskovalne ladje MBP, med večjimi izzivi na področju človeških virov je izvajanje na novo sprejetega Pravilnik o raziskovalnih nazivih ter pogojih za izvolitev v raziskovalne nazive na NIB, ki določa postopke za vrednotenje raznolikega nabora dejavnosti in prispevkov raziskovalcev v postopku njihovega napredovanja ter je usklajen z načeli odprte znanosti in smernicami Evropskega raziskovalnega prostora.

Predlagani ukrepi zato utemeljeno usmerjajo razvoj NIB v večjo raziskovalno osredotočenost, močnejšo podporo prijavam ERC in projektom Obzorje Evropa, sodelovanje z industrijo, nadaljnjo digitalizacijo in optimizacijo podpornih procesov, bolj sistematično povezovanje samoevalvacije z letnim spremljanjem kazalnikov ter zgodnejše vključevanje prenosa znanja in družbenega vpliva v zasnovo raziskav. Pomembni razvojni poudarki so tudi krepitev interdisciplinarnih platform, ciljno mentorstvo raziskovalcem ter dolgoročno zagotavljanje kadrovske in infrastrukturne vzdržnosti.

SWOT analiza

Prednosti: visoka znanstvena odličnost; močna mednarodna mreža, napredek pri doseganju strateških ciljev; izrazit razvoj odprte znanosti; sodobna infrastruktura; pomembna vloga pri uresničevanju družbenih funkcij ter delo za državne institucije in nacionalne oziroma mednarodne referenčne laboratorije; dobra javna prepoznavnost; vključujoče in kakovostno institucionalno okolje.

Slabosti: administrativna obremenjenost raziskovalcev; nezadostno sistematično spremljanje med-oddelčnega sodelovanja; ne povsem zaključena digitalizacija procesov; premalo formalizirano načrtovanje družbenega vpliva; dotrajano raziskovalno plovilo.

Priložnosti: krepitev ERC in koordinatorskega vodenja projektov EU; razvoj interdisciplinarnih in AI-podprtih raziskovalnih platform; nadaljnja rast vpliva na nacionalne in evropske razvojne

politike; večja diverzifikacija virov financiranja; več dolgoročnega sodelovanja z industrijo; utrditev vodilne vloge na področju odprte znanosti; pridobitev HR Excellence in Research.

Nevarnosti: nestabilnost projektnega financiranja; zakonodajne in finančne spremembe; rast stroškov vzdrževanja opreme in infrastrukture; nevarnost preobremenjenosti kadrov in težjega zadrževanja ključnih sodelavcev; počasnejši prenos znanstvene odličnosti v gospodarski učinek.

Za ublažitev navedenih tveganj in izkoriščanje priložnosti NIB že uvaja oziroma načrtuje več ključnih ukrepov, ki so podrobno razčlenjeni v posameznem poglavju. V Odzivnem poročilu na zunanjo evalvacijo NIB pa je NIB pripravil natančen plan ukrepov skupaj z zadolženimi osebami in roki. Glavni poudarki do leta 2027pa so:

- aktivno diverzifikacijo virov financiranja ter aktivno finančno podporo prenosu znanja in nosilstvu mednarodnih projektov;
- digitalizacija, uvajanje umetne inteligence in optimizacija administrativnih postopkov ter aktivna politika pridobivanja sredstev za vzdrževanje infrastrukture;
- privabljanje mladih talentov in podporo razvoju kadrov z dodatnimi izobraževanji, mentorstvi in kariernimi načrti ter pristop k pripravi dokumentacije za pridobitev certifikata HR Excellence in Research;
- tesnejše sodelovanje z deležniki za proaktivno prilagajanje potrebam in zgodnje načrtovanje prenosa znanja ter vključevanja potencialnega družbenega vpliva v zasnovo raziskav.